

**Nr 76.**

Av herr **Sanne**, *angående inrättande av en särskild fiskeristyrelse.*

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 januari 1935 gjorde landets båda största fiskareorganisationer, nämligen Svenska västkustfiskarnas centralförbund och Svenska ostkustfiskarnas centralförbund utförligt motiverad framställning om att utredning måtte verkställas om inrättandet av en särskild fiskeristyrelse jämte fiskeriråd för vårt land. Sedermera gjorde även Malmöhus läns havsfiskeförening hemställan till Kungl. Maj:t om utredning angående en omorganisation av fiskerinäringens statliga organ till en självständig fiskeristyrelse.

Begäran om inrättande av en särskild fiskeristyrelse uppbäres sålunda praktiskt taget av fiskarebefolkningen runt landets hela kust. Även har tidigare, nämligen vid 1933 års riksdag, väckts motion i andra kammaren i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantbruksstyrelsen m. m. med hemställan (motion nr 484) att riksdagen hos Kungl. Maj:t ville begära utredning om inrättande av en särskild fiskeristyrelse. Jordbruksutskottet, som hade att avgiva utlåtande över motionen, anförde, att man i visst avseende hade för kort erfarenhet. Med framhållande av detta jämte det dåvarande statsfinansiella läget avstyrkte utskottet motionen.

Över fiskareorganisationernas ovannämnda hemställan i början av förra året avgav kungl. lantbruksstyrelsen utlåtande den 27 juni 1935. Efter en utförlig motivering tillstyrkte lantbruksstyrelsen att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning angående den centrala fiskeriadministrations förläggning inom statsförvaltningen. Styrelsen ansåg emellertid, att skäl kunde anföras både för bibehållandet av den nuvarande anordningen och för inrättande av en fiskeristyrelse och ville icke taga ställning till huru frågan borde lösas.

Föredraganden i ärendet, byråchef Andersson, som väl torde ha den största erfarenheten och sakkunskapen på området, anmälde dock avvikande mening och kom efter särskild motivering till det resultatet, att övertvägande och goda skäl tala för inrättande av en särskild fiskeristyrelse.

Då lantbruksstyrelsens utlåtande och byråchef Anderssons avgivna särskilda mening äro i frågan särskilt upplysande, bifogas de denna

motion (Bilaga II). Även bifogas det gemensamma förslaget från västkust- och ostkustfiskarnas centralförbund av den 14 januari 1935 (Bilaga I).

Sedermera hava såväl Svenska västkustfiskarnas centralförbund som Svenska ostkustfiskarnas centralförbund i särskilda framställningar understrukt sina krav på inrättande av en fiskeristyreelse. Den förstnämnda skrivelsen bifogas denna motion.

I beslut av den 9 januari 1936 fann Kungl. Maj:t framställningarna för närvarande icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Då kraven på den centrala fiskeriadминистраtionen för varje dag bliva allt större, hava vi ansett, att frågan om inrättande av en särskild fiskeristyreelse snarast möjligt bör bringas till en lösning, och vi hava därför funnit oss böra bringa frågan inför riksdagen.

Den centrala fiskeriadміністраtionen är nu inskränkt till en byrå inom lantbruksstyrelsen, nämligen fiskeribyrån, där personalen utgöres av en byråchef, en byrådirektör och ett skrivbiträde. Dessutom tjänstgör där för sin utbildning periodvis någon fiskeristipendiat. Det torde dock vara uppenbart, att man icke kan begära, att en byrå med dessa arbetskrafter skall vara i stånd att utgöra det centrala organ för landets hela fiskerinäring, som tiden kräver. Lantbruksstyrelsen har också i sitt nämnda yttrande starkt framhållit, att arbetsuppgifterna numera växt utöver den nuvarande centrala fiskeriorganisationens ram och att deras omfattning numera är sådan, att den nödvändigtvis påkallar en ökning av fiskeribyråns arbetskrafter inom den närmaste framtiden.

Enligt vår mening synes dock med tanke på framtiden det enda riktiga vara att inrätta en särskild central styrelse för fiskerinäringen. De av lantbruksstyrelsen och i ämnet föredragande byråchefen härför framförda skälen synas oss tala ett starkt språk.

Fiskeriärendenas sammanförande med lantbruksstyrelsen torde ha sin historiska förklaring, men synes knappast hava något reellt underlag. Det torde väl utan överdrift kunna påstås, att fiskeriärendena ha så gott som inga beröringspunkter med ärenden, som röra lantbruket eller dess binärningar.

Fisket har under de senare decennierna som bekant genomgått en storartad utveckling och spelar numera en helt annan roll för landet än tidigare. Detta gör, att arbetsområdet för den centrala fiskeriadміністраtionen blivit mycket större än förut. Fiskerinäringen är också, såsom var och en torde förstå, av sådan beskaffenhet, att den i och för sig behöver en relativt större omvårdnad från statens sida än andra näringar. Numera ha också frågor rörande fiskhandeln och fiskens avsättning och frågor av social art kommit att bliva en väsentlig del av den centrala fiskeriadміністраtions arbete varjämte även föreningsrörelsen bland fiskarna nu blivit en faktor av stor betydelse.

I likhet med lantbruksstyrelsen vilja vi framhålla, att nämnda styrelse numera är ett mycket stort verk, som, om man bortser från fiskeriärendena, omfattar ett stort och enhetligt område, nämligen hela lantbruket med allt vad därtill hör samt dess binäringar. Det torde vara klart, att det icke kan vara lämpligt att uti ett sådant verk även inrama en annan för verkets stora, centrala uppgift främmande näringsgren. Det synes svårigen kunna ske utan att i längden löpa risken att både lantbruksnärings- och fiskerinärings- kunna bli lidande därpå. Vid ett närmare studium av lantbruksstyrelsens yttrande och den därvid av- givna särskilda meningen hava vi kommit till den uppfattningen, att inrättandet av en särskild fiskeristyreelse är nödvändigt för att fiskeri- närings- skall få en tidsenlig representation inom statsförvaltningen, och dess intressen skola kunna med tillbörlig styrka företrädas. Det skulle vara både ett lantbruks- och fiskeriintresse, att en fiskeristyreelse inrättades.

I detta sammanhang torde kunna erinras därom, att redan den 20 februari 1918, när lantbruksstyrelsen avgav yttrande över ett då utar- betat förslag till lantbruksstyrelsens omorganisation, tre av styrelsens byråchefer i en avgiven reservation förordade fiskeriärendenas utbry- tande från lantbruksstyrelsen och inrättande av en särskild fiskeristyreelse.

Det är givet, att detta icke kan ske utan en av Kungl. Maj:t igång- satt utredning. Sålunda borde utredas, vilken organisation en fiskeri- styrelse bör få, huru dess arbetsområde lämpligen bör begränsas och lämpligaste sättet för upprätthållande av den så betydelsefulla kontakten med näringens praktiska utöware.

Givetvis torde inrättandet av en fiskeristyreelse medföra en viss kost- nadsökning, men denna torde icke bli särdeles stor och skulle förvisso uppvägas av den ökade arbetskapaciteten. Det torde böra påpekas, att en ökning i kostnaderna för den centrala fiskeriadминистраtionen enligt vad lantbruksstyrelsen framhållit i varje fall är ofrånkomlig.

Med stöd av det anförda hemställer jag,

att riksdagen ville besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt låta utreda frågan om inrättande av en särskild fiskeristyreelse och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utrednin- gen må giva anledning.

Stockholm den 20 januari 1936.

*Gunnar Sanne.*

Avskrift.

Bilaga I.

## Till Konungen.

Representanter för Svenska västkustfiskarnas centralförbund och Svenska ostkustfiskarnas centralförbund ha vid gemensamt sammanträde i Stockholm den 12 januari 1935 behandlat inom respektive centralförbund väckta förslag angående en förbättrad fiskeriadministration.

Såsom skäl för en önskvärd förändring i här avsett fall framföres av fiskarna bland annat, att det svenska fisket både kan och bör intaga en mera självständig ställning inom landets livsmedelsproduktion, än vad för närvarande är förhållandet. Det framhålles även, att fisket under senaste decenniet utvecklat sig därhän, att det för framtiden med all sannolikhet inom vissa områden efter kusten i stor utsträckning kommer att utövas mera såsom yrke än som binäring.

Andra länder ha även uppmärksammat fiskets alltmera ökade betydelse för folkförsörjningen och i anslutning härtill tillsatt erforderliga organ, som inför statsmakterna ha möjlighet att bevaka och tillvarataga fiskets intresse på bästa möjliga sätt.

Såväl av vårt land som av andra länder vidtagna restriktiva åtgärder, avsedda att reglera export och import av fisk ävensom fiskhandeln inom landet, ha medfört, att handläggningen av dessa oftast komplicerade frågor förutsätter en mera omfattande såväl praktisk som organisatorisk kännedom om fisket, än vad som rimligtvis kan begäras av de myndigheter, som för närvarande ha att inför statsmakterna närmast handlägga ifrågavarande angelägenheter.

En självständig fiskeristyreelse, sorterande direkt under Kungl. Maj:t, anse fiskarena därför behöflig. Fiskerinäringens egenartade karaktär kräver jämväl att fiskarena, såsom praktiska utövarer av yrket, beredas lämpligt inflytande vid fiskerifrågornas behandling, innan de föreläggas statsmakterna.

Jämförlig anordning torde redan nu förekomma inom den övriga statsförvaltningen, exempelvis inom skolöverstyrelsen, socialstyrelsen etc. Vid lantbruksfrågornas behandling torde även tillfälle beredas för de praktiska utövarna av jordbruksyrket att påverka ärendenas behandling genom ledamotskap i olika nämnder och styrelser.

Att i detalj föreslå vilken organisationsform, som bör komma till användning med avseende på handläggningen av fiskets angelägenheter, tilltro sig icke fiskarena att utan vidare kunna ge anvisning på, men torde vid en eventuell kommande utredning, vari representanter för fiskarena hoppas få deltaga, förslag komma att framläggas, som närmare klarlägga fiskarens uppfattning i här avsett fall.

Så mycket är emellertid klart att fiskarena anse nuvarande fiskeribyråns utbrytning från lantbruksstyrelsen och bildandet av en självständig fiskeristyreelse, sorterande direkt under Kungl. Maj:t, vore ägnat att på ett bättre sätt tillvarataga fiskets och fiskarens intressen.

Lämpligt har även ansetts vara att vid sidan av fiskeristyrelsen tillsättes ett fiskeriråd med ett begränsat antal ledamöter, representerande olika grenar av fisket, såsom västkustfisket, ostkustfisket och insjöfiskets olika intressen. Ledamöter av fiskerirådet, vars ordförande utses av Kungl. Maj:t, tillsättas av den departementschef, varunder fiskeristyrelsen sorterar. Förslag till ledamöter ingivas av fiskarens fackorganisa-

tioner. Vid sammansättningen av fiskerirådet bör hänsyn tagas till att ledamöterna utses på så lång tid, att rådet får en viss fasthet och att de yttranden, som avgivas, grunda sig på en kontinuerlig utveckling och kännedom om frågornas behandling.

Fiskerirådet skall ha till uppgift bland annat att följa utvecklingen av fisket och avsättningen av fisk och fiskprodukter, att avgiva yttranden i fiskerifrågor samt avgiva förslag, som anses påkallade för fisket och fiskarena och som kunna bidra till att främja avsättningen av fiskets produkter i in- och utlandet.

Av ovanstående förslag torde framgå att undertecknade organisationer önska skaffa fisket en mera självständig ställning inom den statliga förvaltningen ävensom möjlighet för fiskarena att genom utsedda representanter framföra sina önskemål inför myndigheterna genom ett mera permanent organ. Därigenom kan framkomma ett mera representativt uttryck för fiskarens uppfattning i olika frågor berörande fisket och fiskarena, än vad som blir fallet vid tillfälligt anordnade fiskaresammankomster eller genom tillfälliga fiskerikommittéer.

Med anledning av vad sålunda anförts, få undertecknade organisationer härmed i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning i syfte

att fisket och fiskarens yrkesfrågor komme att handläggas av en självständig fiskeristyrelse direkt underställd Kungl. Maj:t;

att fiskets utövare och deras organisationer måtte beredas ökat inflytande vid handläggning av ärenden berörande fisket och fiskarena medelst tillsättandet av ett fiskeriråd, samt

att Eders Kungl. Maj:t sedermera måtte förelägga riksdagen förslag till sådan omorganisation av den statliga fiskeridistributionen, som kan framkomma såsom resultat av denna utredning.

Stockholm den 14 januari 1935.

Underdånigst

Svenska västkustfiskarnas  
centralförbund

Sam. Corneliusson.

Svenska ostkustfiskarnas  
centralförbund

Karl Martin.

*Avskrift.*

*Bilaga II.*

Till Konungen.

Genom remiss har Kungl. Maj:t anbefallt lantbruksstyrelsen avgiva utlåtande över en framställning från Svenska västkustfiskarnas centralförbund och Svenska ostkustfiskarnas centralförbund om att utredning måtte verkställas angående inrättande av en fiskeristyrelse m. m. Sedermera har Kungl. Maj:t, för att tagas i övervägande vid avgivande av det genom nämnda remiss infordrade utlåtandet, till lantbruksstyrelsen överlämnat dels den 21 februari 1935 en skrivelse från svenska fiskhandelsförbundet med hemställan, att, därest den i förstnämnda framställning begärda utredningen skulle komma till stånd, fiskhandeln måtte bli allsidigt representerad i densamma m. m., dels den 23 mars 1933

en skrivelse från svenska fiskevårdsförbundet med hemställan, att Kungl. Maj:t ville vid 1936 års riksdag framlägga proposition rörande uppdelning av lantbruksstyrelsens fiskeribyrå på två likställda byråer, en för saltvattensfisket och en för sötvattensfisket, samt att, därest detta ej skulle anses lämpligt på grund av igångsatt utredning om upprättande av särskild fiskeristyreelse, sötvattensfiskets intressen måtte bliva vederbörligen tillgodosedda såväl vid utredningen som vid eventuellt framläggande av förslag till fiskeristyreelse, dels ock den 11 maj 1935 en framställning från Malmöhus läns havsfiskeförening om att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående en omorganisation av fiskerinäringens statliga organ till en självständig fiskeristyreelse m. m.

Med återställande av samtliga remisshandlingar i ärendet får lantbruksstyrelsen anföra följande.

Till en början torde böra erinras därom, att de sakkunniga för lantbruksstyrelsens omorganisation i sitt den 19 januari 1918 avgivna betänkande rörande omorganisation av lantbruksstyrelsen m. m. även behandlat frågan om inrättande av en särskild fiskeristyreelse. Ut i flera från olika delar av landet inkomna yttranden hade nämligen redan då uttalats önskvärdheten av att inrätta en dylik styrelse. De sakkunniga ansågo emellertid då icke tillräckliga skäl föreligga för inrättande av en fiskeristyreelse och föreslogo en förstärkning av arbetskrafterna på fiskeribyrån genom inrättande av en byrådirektörsbefattning. Vad särskilt anginge fiskerinäringens självständiga ställning såsom ett skäl för upprättande av en särskild fiskeristyreelse, så framhöll de sakkunniga bland annat, att ett dylikt förhållande i och för sig icke kunde berättiga till ställande av ett dylikt krav på statsverket. Inom näringsadministrationen torde det överhuvud vara ett ouppnåeligt och för övrigt icke önskvärt mål, att varje näringsgren utrustades med sin särskilda styrelse. Men de sakkunniga ville emellertid uttala, att fiskerinäringens hastiga utveckling och särskilt det uppsving, som genom vidtagna och föreslagna förbättringar och utvidgningar i statens verksamhet för dess främjande torde kunna förväntas inträffa, möjligen kunde i framtiden motivera inrättande av en särskild fiskeristyreelse. Det torde då, säga de sakkunniga, vara en jämförelsevis enkel sak att ur lantbruksstyrelsen utbryta den av de sakkunniga till utvidgning föreslagna fiskeribyrån.

När lantbruksstyrelsen den 20 februari 1918 avgav sitt utlåtande över detta de sakkunnigas förslag, tillstyrkte styrelsen förslaget i vad det rörde fiskeribyråns organisation, under det att tre av styrelsens dåvarande byråchefer i avgiven reservation förordade fiskeriärendenas utbrytande från lantbruksstyrelsen och inrättandet av en särskild fiskeristyreelse.

Jordbruksutredningen, som den 15 oktober 1932 avgav betänkande angående omorganisation av lantbruksstyrelsen, har icke behandlat frågan om fiskeribyråns utbrytande ur lantbruksstyrelsen. Då lantbruksstyrelsen den 14 januari 1933 avgav utlåtande över sagda betänkande, framhöll styrelsen emellertid — efter att ha erinrat om att redan vid lantbruksstyrelsens omorganisation 1918 röster höjdes för att fiskerinäringen skulle utbrytas ur lantbruksstyrelsen och inom statsförvaltningen företräddas av en särskild fiskeristyreelse — att det alltjämt torde kunna sägas, att fiskeriärendena i viss mån intogo en jämförelsevis fristående ställning i förhållande till lantbruksstyrelsens övriga förvaltningsuppgif-

ter. På grund av den korta tid, som stått lantbruksstyrelsen till buds för avgivande av utlåtandet i fråga, hade styrelsen dock icke ansett sig då kunna närmare ingå på denna fråga.

Såsom nämnt, framföres här av vissa fiskareorganisationer, berörande havsfiskets område, förslag om upprättande av en särskild fiskeristyrelse. Vid bedömning av detta förslag, som alltså avser en ändring uti bestående ordning, synes i någon mån böra klargöras, vilka skäl som tala emot och vilka för förslaget, och får lantbruksstyrelsen med avseende härå anföra följande.

För närvarande äro i vårt land fiskerinäringens administrativa organ nära förknippade med lantbrukets och dess binäringars. Detta gäller icke blott den statliga centralförvaltningen utan även fiskeridistributionen i de särskilda orterna. Sålunda hava hushållningssällskapen, vilkas huvuduppgift är att tillgodose lantbrukets och dess binäringars behov, även fiskets främjande på sitt arbetsprogram, och hava även anställt tjänstemän för detta ändamål. Sistnämnda förhållande talar givetvis för att lantbruket och fisket även i fortsättningen bliva förenade i den statliga centralförvaltningen. En annan omständighet, som talar för fiskets sammanförande med lantbruket i administrativt hänseende, är, särskilt vad sötvattensfisket beträffar men även i fråga om kustfisket i Östersjön, att rätten till fiske är förknippad med äganderätten till jorden. Sistnämnda omständighet synes utgöra ett starkt motiv för insjöfiskets samhörighet med jordbruket. Även insjöfiskets beroende av sjösänkningar och vattenavtappningar i allmänhet kunna i sin mån anses giva stöd för en sådan uppfattning.

Å andra sidan må framhållas, att det egentliga havsfisket i stort sett icke har något samband med lantbruket. Detta gäller sålunda det allra mesta av västkustfisket samt trålfisket och till stor del sill-, strömming- och laxfisket i Östersjön.

Ser man till beskaffenheten av de till handläggning förekommande ärendena inom fiskeribyrån, så torde åtminstone beträffande byråns centrala arbetsområde, det vill säga de arbetsuppgifter, som avse produktionen av fisk, kunna sägas, att de oftast äga litet eller intet samband med ärenden, som röra lantbruket eller dess binäringar. Såsom belysande härför må anföras, att fiskeriärenden ytterst sällan kräva gemensam behandling mellan föredragandena å fiskeribyrån och annan föredragande — givetvis med undantag för byråchefen i administrativa byråer — inom styrelsen, liksom ärenden inom andra byråer lika sällan kräva medverkan från fiskeribyråns sida. Vill man taga hänsyn till den fiskeribyrån åvilande viktiga undersöknings- och försöksverksamheten, vartill lantbruksstyrelsen återkommer, så lär denna icke hava några anknytningspunkter till övriga byråers arbete inom styrelsen.

Vad som nu anförts torde visa, att fiskeribyråns arbete i varje fall intar en i stort sett ganska fristående ställning inom styrelsen. Emellertid må även nämnas, att de för fiskerinäringen alltnär viktiga frågorna om distributionen och avsättningen av fisk ävensom frågor om understöd av fiskerinäringens utövare hava en del beröringspunkter med motsvarande frågor inom jordbruket.

Det må i detta sammanhang nämnas, att i vissa länder såsom Amerikas förenta stater och Danmark fisket i administrativt hänseende icke sorterar under samma departement som lantbruket. I andra länder åter

såsom Norge, Tyskland och Frankrike har en uppdelning skett, så att sötvattensfisket sorterar under vederbörande lantbruksdepartement, saltvattensfisket däremot tillhör annat departement. I Finland hava fiskeriärendena, berörande såväl havs- som insjöfiske, efter att en tid hava handlagts av en särskild fiskeristyreelse, åter hopförts med lantbruksförvaltningen.

Som mera direkta skäl för — såsom i svenska västkust- och ostkustfiskarnas centralförbunds samt Malmöhus läns havsfiskeförenings framställningar föreslås — inrättande av en särskild fiskeristyreelse vill lantbruksstyrelsen framhålla följande omständigheter.

Fiskeribyråns arbetsbörda har under senare år varit stadd i starkt stigande. Till belysande härav må lämnas följande jämförelse över antalet på fiskeribyrån handlagda ärenden under åren 1918, 1932 och 1934.

Samtliga ärenden			Därav ärenden som föranlett skrivelser till Kungl. Maj:t eller departementschef		
1918	1932	1934	1918	1932	1934
1,019	2,758	3,656	168	276	429

Till ovanstående uppgifter må emellertid anmärkas, att lantbruksstyrelsens mening givetvis icke är, att antalet ärenden å fiskeribyrån i och för sig skulle motivera upprättandet av en särskild fiskeristyreelse. Till jämförelse må nämnas, att de större byråerna i styrelsen, lantbruksbyrån och kulturtekniska byrån, vardera hava att uppvisa dubbelt så många ärenden som fiskeribyrån.

Vidare må framhållas den undersöknings- och försöksverksamhet å fiskerinäringens område, som åvilar byrån. Då det är fråga om fiskevårdande åtgärder, måste dessa grunda sig på resultaten av ingående undersökningar och försök. Sådana bedrivs dels av den under lantbruksstyrelsen sorterande undersöknings- och försöksanstalten på sötvattensfiskets område, dels ock med undersökningsfartyget Eysstrasalt, som för ändamålet ställts till lantbruksstyrelsens förfogande. Föredragande för ärenden rörande sötvattensfisket är föreståndare för nämnda anstalt. Vidare må beträffande undersöknings- och försöksverksamheten på havsfiskets område framhållas, att svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, som enligt sin av Kungl. Maj:t fastställda instruktion har att inom sig utse föreståndare för den fiskeribiologiska och fiskeritekniska undersöknings- och försöksverksamheten, har därtill utsett sin ledamot, byråchefen för fiskeriärenden i lantbruksstyrelsen. Denne, som i styrelsen är föredragande för ärenden rörande havsfisket, är sålunda i realiteten föreståndare och ledare för kommissionens omfattande verksamhet på området liksom även för det under kommissionen sorterande havsfiskelaboratoriet i Lysekil.

Det torde vara uppenbart, att den nu nämnda verksamheten, som åvilar fiskeribyrån, kräver mycken tid och omsorg.

Uppgiften för statens centrala fiskeriadministration torde vara dels att förbereda och handlägga inkommande ärenden, dels ock att själv genom initiativ av olika slag bedriva ett mera positivt arbete till främjande av fiskerinäringen. Denna senare uppgift torde böra tilläggas stor betydelse. För att kunna fylla denna tvåfaldiga uppgift synes det vara angeläget att arbetskrafterna icke äro så knappt tilltagna, att perso-



nalen blir så pressad av fyllandet av den första uppgiften, att icke någon tid kan anslås för den andra. Det må erinras därom, att jordbruksutredningen i sitt förutnämnda betänkande kraftigt underströk den icke minst viktiga sidan av lantbruksstyrelsens verksamhet, som skulle bestå i tagande av initiativ till åtgärder för främjande av de näringar, vilkas intressen styrelsen hade att bevaka, oeh framhöll såsom ett synnerligt viktigt önskemål, att söka åstadkomma en sådan organisation, att därigenom möjlighet bereddes styrelsen till initiativrik verksamhet till jordbrukets och fiskets gagn. Vad jordbruksutredningen sålunda anför, synes hava tillämpning särskilt på den centrala fiskeriadминистраtionen.

Nu antydda omständigheter angående fiskeriärendenas artskildhet från de rena lantbruksärendena ävensom ifrågavarande arbetsuppgifternas nuvarande omfattning synas i sin mån kunna motivera upprättandet av en särskild fiskeristyreelse för dessa frågors administrerande.

Vid ett bedömande av frågan om fiskeriärendenas utbrytande ur lantbruksstyrelsen bör givetvis även tagas i beaktande, vilket inflytande detta kunde komma att få på lantbruksstyrelsens verksamhet i övrigt.

Det torde härvid böra uppmärksammas, att lantbruksstyrelsen genom den sista organisationen blivit ett stort verk, som ställer ytterst stora krav på verkschefen. Om man bortser från fiskeribyrån, torde kunna sägas, att verkets övriga byråer i stort sett bilda en enhet, som omsluter hela lantbruket med vad därtill hör i administrativt hänseende. Det kan vid sådant förhållande givetvis ifrågasättas, huruvida det kan anses lämpligt, att under samma verk, som redan utan fiskerinäringen har ett enhetligt mycket stort och krävande arbetsområde, även behålla sagda näring, varigenom det icke lär kunna undgå, att särskilt verkschefens arbete blir i viss mån splittrat. Även uti sist angivna förhållande synes ligga ett skäl för fiskeriärendenas utbrytande ur lantbruksstyrelsen.

Anledningen till att vissa fiskarorganisationer nu framställt förslag om inrättande av en särskild fiskeristyreelse torde, såsom även av den först remitterade framställningen framgår, framför allt vara att söka däri, att man förmenat, att fiskerinäringen på grund av dess nuvarande utvecklingsstadium och de rådande tiderna påkallade statsmakternas omvårdnad i långt större omfattning än tidigare, och att statens centrala fiskeriadміністрация för att kunna fylla de ökade arbetsuppgifterna borde utvidgas och erhålla en förstärkt ställning uti statsförvaltningen.

För vinnande av detta mål har man tydligen ansett nödvändigt att upprätta en särskild fiskeristyreelse. Med avseende härå vill lantbruksstyrelsen framhålla, att vissa förutsättningar givetvis kunna anses finnas för att fiskeriintressena bliva på ett mera effektivt och kraftigt sätt tillgodosedda, därest för fiskeriärendenas handläggning inom centralförvaltningen upprättas en särskild fiskeristyreelse. Det torde emellertid icke kunna förnekas, att härigenom viss risk förefinnes för att fiskerifrågorna komma att behandlas på ett något ensidigt sätt utan skäligt hänsynstagande till andra därav beroende intressen. Framhållas må även, att fiskeriärendena ej sällan äro av ganska invecklad juridisk och administrativ natur — särskilt inom insjöfiskets område — i andra fall åter av mera allmänt organisatorisk art samt att en särskild upprättad fiskeristyreelse väl icke kan tänkas bliva utrustad med samma sakkunskap på dessa områden som ett större ämbetsverk.

Det tillkommer icke lantbruksstyrelsen att uttala sig om huruvida fiskerifrågorna blivit försummade inom styrelsen. Lantbruksstyrelsen håller i allt fall för sin del före, att fiskeriärendena böra, såvitt nu kan bedömas, allt fortfarande kunna bli på ett tillfredsställande sätt handlagda även utan upprättande av en särskild fiskeristyrelse och med den centrala fiskeriadministrationen såsom hittills förlagd till lantbruksstyrelsen. Tydligt är emellertid, att arbetsuppgifterna numera växt utöver den nuvarande centrala fiskeriorganisationens ram och att en förstärkning därutinnan bör inom den närmaste framtiden komma till stånd. Den nuvarande starka arbetsbelastningen å fiskeribyrån är visserligen delvis beroende av de olika stödåtgärder inom fiskerinäringen, som särskilt under senare år blivit genomförda, men även fränsett dessa krisärenden är arbetsuppgifternas omfattning inom fiskeriadministrationen numera sådan, att den nödvändigtvis påkallar en ökning av de därmed sysselsatta arbetskrafterna. Skulle fiskeriärendena fortfarande komma att handläggas inom lantbruksstyrelsen, måste därför sist antydda fråga upptagas till omedelbar prövning. Härvid synes jämväl den av svenska fiskevårdsförbundet m. fl. framförda frågan om uppdelning av den nuvarande fiskeribyrån på tvenne särskilda byråer, varav en för saltvattensfisket och en för sötvattensfisket, böra närmare utredas.

Av det ovanstående torde framgå, att särskilt för insjöfiskets vidkommande goda skäl kunna åberopas, för att fiskeriärendena även framdeles skola vara förlagda till lantbruksstyrelsen. Då emellertid å andra sidan och särskilt med hänsyn till saltvattensfisket starka skäl även kunna anses tala för dessa ärendens handläggning i en härför särskilt upprättad fiskeristyrelse, vill lantbruksstyrelsen för sin del tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående den centrala fiskeriadministrationens förläggning inom statsförvaltningen ävensom, därest det härvid befinnes lämpligt, att en särskild fiskeristyrelse upprättas för ifrågavarande ärendens handläggning, utredning angående denna styrelses organisation. Vid denna utredning torde bland annat även någon representant för hushållningssällskap, som speciellt ägnar sig åt insjöfiske, böra lämnas tillfälle deltaga.

Därest en sådan utredning kommer till stånd, torde frågan om förstärkning av arbetskrafterna inom lantbruksstyrelsen för fiskeriärendenas handläggning böra anstå i avvaktan på utredningens slutförande. För den händelse åter Kungl. Maj:t icke skulle finna anledning igångsätta utredningen angående upprättande av en särskild fiskeristyrelse, torde lantbruksstyrelsen få tillfälle att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i antydda hänseende, därvid även frågan om fiskeribyråns uppdelning på sätt ovan angivits i två särskilda byråer synes böra komma under omprövning.

Utdrag ur protokoll, utvisande att särskild mening uttalats av byråchefen Andersson bifogas.

I detta ärendes slutliga handläggning hava deltagit generaldirektören Insulander, byråcheferna Bjurstedt, von Zweigbergk och Andersson samt byrådirektören Alm. Stockholm den 27 juni 1935.

Underdånigst  
Erik Insulander.

K. A. Andersson.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Kungl.  
Lantbruksstyrelsen den 27 juni 1935.

Byråchefen Andersson föredrog förslag till utlåtande angående framställning från svenska västkustfiskarnas centralförbund och svenska ostkustfiskarnas centralförbund m. fl. om en förbättrad fiskeriadministration, och beslöts utlåtande enligt registraturet.

Byråchef Andersson uttalade följande särskilda mening:

»Beträffande fiskeribyråns arbetsbörda må framhållas, att den numera blivit så stor, att man med byråns nuvarande arbetskrafter endast med nöd kan medhinna att besvara inkommande remisser och handlägga övriga ärenden utan alltför långt dröjsmål. Men för att den centrala fiskeriadministrationen skall kunna fylla sin uppgift, är det också erforderligt, att det gives tid att stå i nära kontakt med själva fiskerinäringen för att kunna följa näringens tillstånd och såvitt möjligt framlägga förslag för tillgodoseende av uppkommande behov.

Givet är, att fiskerinäringens utövare känna sig berättigade att framställa anspråk i sådan riktning.

För att den centrala fiskeriadministrationen i längden skall kunna på nu antydda sätt fylla sin uppgift, synes en väsentlig utökning av arbetskrafterna vara ofrånkomlig.

För bedömande av frågan huruvida denna utökning bör ske inom lantbruksstyrelsen eller genom inrättandet av en särskild fiskeristyreelse må följande omständigheter framhållas.

Lantbruksstyrelsens verksamhetsområde torde i främsta rummet få anses omfatta lantbruket med vad därtill hör. Detta bildar ett stort och enhetligt område, som ställer stora krav på ämbetsverket. Den centrala fiskeriadministrationen torde få anses gentemot lantbruksstyrelsens arbetsuppgifter för övrigt intaga en ganska fristående ställning, samtidigt som den fått en allt större omfattning och blivit föremål för allt större krav från allmänhetens sida. Under dessa omständigheter synes det mig vara tvivelaktigt, om det är lämpligt att i fortsättningen inrama fiskerinäringen i lantbruksstyrelsen.

Det medför otvivelaktigt ett splittrande moment i ett eljest mycket enhetligt och stort ämbetsverk och dess arbetsbörda kan snart nog bli för stor. Det lär även kunna ifrågasättas, huruvida fiskerinäringens intressen i längden och med fiskeriadministrationens alltmer omfattande arbetsuppgifter kunna på ett tillfredställande sätt tillgodoses utan inrättande av en särskild styrelse för fiskerinäringen.

Enligt min mening skulle ett utbrytande av fiskeriärendena ur lantbruksstyrelsen och inrättande av en särskild fiskeristyreelse vara ägnat att medföra båtnad såväl för lantbruket med dess binärningar som för fiskerinäringen. Lantbruksstyrelsen skulle helt kunna ägna sig åt lantbrukets omvårdnad och fiskerinäringens intressen skulle av allt att döma i längden bli bättre tillgodosedda än genom en avdelning under lantbruksstyrelsen.

På grund av vad jag nu tillåtit mig anföra, finner jag, att övervägande och goda skäl tala för inrättande av en särskild fiskeristyreelse.»

Ur protokollet

Sture Lindström.

Avskrift.

Bilaga III.

Till Herr Statsrådet och chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet,  
Stockholm.

Till Konungen har lantbruksstyrelsen den 27 juni detta år yttrat sig över från undertecknad organisation gemensamt med ostkustfiskarnas centralförbund ingivet förslag om utbrytande av fiskeribyrån ur lantbruksstyrelsen och upprättande av en särskild fiskeristyreelse samt ett efter vissa grunder föreslaget fiskeriråd.

Det är med glädje vi konstatera, att lantbruksstyrelsen i sin tillstyrkan till en utredning av frågan vitsordar de av oss framförda åsikterna om fiskets särställning jämfört med lantbruksstyrelsens övriga åligganden.

Emellertid ha vi ej kunnat undgå märka, att lantbruksstyrelsen gjort vissa väsentliga förbehåll vid sin tillstyrkan om utredning av frågan. Högst märkvärdigt synes det oss sålunda, att efter allt vad lantbruksstyrelsens själv anfört i frågan, lantbruksstyrelsen ändå kan anföra att »Lantbruksstyrelsen håller i allt fall för sin del före, att fiskeriärendena böra, såvitt nu kan bedömas, allt fortfarande kunna bli på ett tillfredsställande sätt handlagda även utan upprättande av en särskild fiskeristyreelse och med den centrala fiskeriadминистраtionen såsom hittills förlagd till lantbruksstyrelsen.»

Vi ha intet emot lantbruksstyrelsen, men man kan ej undgå att framhålla det skeva i att fiskets frågor skola avgöras av en lantbruksstyrelse. Lika naturligt som det är, att de män, som utbildats på jordbrukets område, i lantbruksstyrelsen sköta denna närings frågor; lika naturligt bör det vara, att de män, som utbildats på fiskets område, i en fiskeristyreelse sköta fiskets frågor. Vi anse det meningslöst och för såväl fisket som även för jordbruket till nackdel, att lantbruksstyrelsen belastas även med fiskets frågor.

Åberopande vad som i frågan anförts i framställningen jämte även vad lantbruksstyrelsen själv anför i sitt yttrande och det av byråchef K. A. Andersson bilagda särskilda yttrandet finna vi, att fullgiltiga skäl tala för att fisket nu kommit i en sådan ställning, att en omorganisation av fiskeriadминистраtionen måste anses av behovet påkallad.

Av samtliga parter har både framhållits och erkänts, att särskilt havsfiskets frågor äro av en särskild karaktär och vitt skilda från jordbruket. Det bör kunna bli till fördel såväl för fiskets som jordbrukets intressen, att dessa olika näringar ej kopplas samman som för närvarande är förhållandet.

Slutligen ha vi fäst oss vid lantbruksstyrelsens framhållande, att »fiskerifrågorna komma att behandlas på ett ensidigt sätt utan skäligt hänsynstagande till andra därav beroende intressen». Detta skäl mot en särskild fiskeristyreelse kan naturligtvis vara värt beaktande, men fråga är om denna synpunkt lagts på alla övriga statens verk och inrättningar, som upprättats för de olika näringarna inom landet.

Av vad som framkommit synes det oss starka skäl tala för en utredning i enlighet med ovannämnda skrivelse av undertecknad organisation gemensamt med svenska ostkustfiskarnas centralförbund, och få vi uttrycka en förhoppning om att Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet beaktar vår framställning.

Göteborg den 4 september 1935.

Vördsammast

Svenska västkustfiskarnas centralförbund

Sam. Corneliusson.